

STUDIU PRIVIND SISTEMUL DE SECURITATE EUROPEANĂ LA ÎNCEPUT DE MILENIU

Col.conf.univ.dr. Eugen BOAMBĂ

The paper deals with the European security strategy and with the European Union's strategy of fighting against the proliferation of mass destruction weapons and against terrorism. It also analyses the main direction in developing the civilian component of the European security and defence policy (the police, the rule of law, the administration and civilian protection), as well as the organizations that make up the European security and defence system.

Inițiat în urma summit-ului franco-britanic de la Saint Malo (1998), procesul de dezvoltare a dimensiunii de securitate și apărare a Uniunii Europene a cunoscut, în ultimii 5 ani, o evoluție spectaculoasă, fiind, în prezent, una dintre cele mai dinamice zone ale proiectului european.

În iunie 1999, summit-ul Consiliului European de la Köln a pus bazele instituționale ale Politicii Europene de Securitate și Apărare, prin adoptarea cadrului strategic prin care Uniunea Europeană urma să-și dezvolte propria componentă de securitate și apărare.

Sub aceste auspicii, progresele înregistrate au fost cu adevărat spectaculoase atât pe dimensiunea adaptării arhitecturii instituționale interne, dar și în exprimarea concretă a capacității operaționale a UE în diferite teatre de operații.

În prezent, Uniunea Europeană este pe deplin angajată în dezvoltarea unui profil global în arhitectura de securitate internațională, beneficiind de o viziune strategică, integrată în cadrul propriei Strategii de Securitate, cât și de instrumentele necesare asumării unui rol operațional în domeniul managementului crizelor.

Fără îndoială, dimensiunea operațională a Politicii Europene de Securitate și Apărare reprezintă, astăzi, o realitate. Putem consemna demersurile Uniunii Europene în gestionarea situației de securitate atât în Balcani și Caucaz, cât și în Africa, Orientul Mijlociu și Asia, exprimate, până în prezent, prin lansarea a unui număr de 15 operații în aceste perimetre geografice.

Strategia de securitate a UE

Summit-ul din decembrie 2003 a marcat o nouă etapă a procesului de dezvoltare a identității europene în domeniul securității și apărării. Principalul eveniment ce a marcat desfășurarea reuniunii șefilor de state și de guverne l-a reprezentat adoptarea Strategiei de Securitate a Uniunii Europene (A Secure Europe in A Better World), elaborată sub coordonarea Înaltului Reprezentant pentru Politică Externă și de Securitate Comună, Javier Solana.

„Documentul Solana”, după cum avea să fie cunoscută Strategia de Securitate, vizează stabilirea obiectivelor strategice ale Uniunii Europene din perspectiva asumării unui rol mult mai pronunțat în demersul global de gestionare a noilor tipuri de riscuri și amenințări. Pornind de la analiza globală a impactului acestora asupra securității europene se stabileau trei obiective majore pe care Uniunea trebuie să le promoveze în susținerea valorilor și principiilor ce o guvernează: promovarea unei politici eficiente de prevenire a conflictelor, prin utilizarea întregului set de capacități (militare și civile) pe care UE le posedă; orientarea demersurilor Uniunii în vederea creării unui climat de securitate în imediata vecinătate a Europei (Orientul Mijlociu, Balcani și Caucaz); menținerea ordinii internaționale prin promovarea multilateralismului efectiv, prin respectarea și dezvoltarea dreptului internațional, în deplin acord cu principiile Cartei Națiunilor Unite.

Strategia UE privind combaterea proliferării

Armelor de Distrugere în Masă (WMD)

Cu același prilej, Consiliul European a adoptat, în decembrie 2003, Strategia UE privind neproliferarea armelor de distrugere în masă, întărită prin adoptarea unei declarații comune UE – SUA privind cooperarea pe această dimensiune.

Prin intermediul noului document, se vizează identificarea modalităților prin care UE își va putea aduce contribuția la demersul global vizând combaterea acestui tip de amenințare. Din această perspectivă, UE consideră că promovarea unui mediu stabil regional și internațional este o condiție pentru combaterea proliferării armelor de distrugere în masă, fiind necesară totodată o strânsă cooperare cu actori cheie (SUA și Federația Rusă, Japonia și Canada). De asemenea, este necesară creșterea sprijinului politic, financiar și tehnic în ceea ce privește verificarea regimurilor internaționale din domeniul neproliferării, precum și a eforturilor UE în rezolvarea conflictelor regionale prin utilizarea tuturor instrumentelor valabile în cadrul PESC/PESA. Nu în ultimul rând, Strategia subliniază necesitatea adaptării arhitecturii instituționale a UE prin crearea unei unități din cadrul Secretariatului General al Consiliului, care să funcționeze ca un centru de monitorizare, în strânsă legătură cu SITCEN și Comisia Europeană.

Headline Goal 2010

Conform mandatului transmis prin intermediul Strategiei de Securitate, statele membre au decis, la Consiliul European din iunie 2004, adoptarea unei noi abordări în ceea ce privește procesul de dezvoltare a capacităților europene în domeniul securității și apărării. Din această perspectivă, a fost adoptat noul Obiectiv Global al UE (Headline Goal 2010 – HG 2010) care vizează focalizarea demersurilor UE asupra îmbunătățirii calitative a capacităților de apărare, precum și adaptarea acestora la cerințele formulate prin intermediul Strategiei de Securitate. În mod concret, HG 2010 vizează:

- creșterea interoperabilității forțelor puse la dispoziția UE, precum și consolidarea capacităților de dislocare și sprijin ale acestora;
- extinderea spectrului de misiuni pe care UE le va îndeplini, în spiritul prevederilor Strategiei de Securitate prin includerea unor tipuri noi de operații precum: dezarmarea, asistența pentru statele terțe în combaterea terorismului, reforma sectorului de securitate;
- dezvoltarea capacităților de reacție rapidă ale UE atât pe palierul decizional (obiectivul fiind ca decizia privind lansarea unei operații să poată fi luată în termen de 5 zile), cât și în ceea ce privește dislocarea în teatru (maxim 10 zile de la adoptarea deciziei).

PESA și combaterea terorismului

Atacurile teroriste din septembrie 2001, martie 2004 și iulie 2005, au contribuit la reluarea demersurilor UE în domeniul combaterii terorismului. Din această perspectivă, abordarea UE pe dimensiunea luptei împotriva terorismului s-a extins prin includerea, alături de demersurile circumscrise pilonului III, contribuției PESA, în spiritul prevederilor Strategiei de Securitate. Subsumat acestei decizii, în noiembrie 2004, Consiliul UE a adoptat Cadrul conceptual al dimensiunii PESA în cadrul luptei împotriva terorismului, care stabilește aspectele asupra cărora va trebui să se concentreze UE în viitor (interoperabilitatea capacităților civile și militare, crearea unui centru european NBC etc.).

De asemenea, atacurile teroriste de la Madrid, din iunie 2004, au determinat adoptarea la nivelul UE a Clauzei de Solidaritate prin care se stabilește modul în care UE va acorda asistență statelor care se pot confrunta cu atacuri teroriste, dezastre naturale sau provocate de om.

Agencia Europeană de Apărare (EDA)

În vederea eliminării deficiențelor identificate în planul operaționalizării dimensiunii de securitate și apărare la nivelul UE, în iulie 2004 a fost adoptată decizia privind înființarea Agenției Europene de Apărare (EDA). Misiunile principale ale acestei structuri sunt legate de elaborarea și implementarea unei abordări globale asupra procesului de dezvoltare a

capacităților de apărare și eficientizării sprijinului acordat statelor membre în materie de cerere și ofertă, cu privire la achizițiile din domeniul apărării. În acest sens, EDA asigură cadrul pe termen lung pentru o politică europeană coerentă în domeniul dezvoltării capacităților de apărare, cercetării și armamentelor, în sensul unei abordări convergente a politicilor naționale în domeniu. Totodată, EDA își propune încurajarea inițiativelor naționale și multinaționale care răspund nevoilor PESA.

Civilian Headline Goal 2008 – Componenta civilă a PESA

După ce în iunie 2000, Consiliul European de la Feira stabilea zonele prioritare de dezvoltare a componentei civile a Politicii Europene de Securitate și Apărare (poliție, stat de drept, administrație civilă, protecție civilă) în iunie 2004 a fost adoptat un Plan de acțiune care definește prioritățile și calendarul privind sporirea și consolidarea capacităților civile ale UE. Practic, plecând de la ideea că principalul atu al UE în domeniul gestionării crizelor constă în capacitatea sa de a mobiliza o gamă largă de instrumente pe care le are la dispoziție, acest Plan de acțiune este orientat spre operaționalizarea capacității UE de asigurare a unui răspuns coerent și coordonat. Din această perspectivă, luând în considerare schimbările intervenite la nivelul mediului strategic, dezvoltările instituționale recente, precum și procesul de lărgire, UE a adoptat Obiectivul Global UE pe componenta civilă (având ca orizont de realizare anul 2008 – CHG 2008).

Procesul decizional în domeniul PESA

Structura procesului decizional în domeniul Politicii Externe și de Securitate Comună și Politicii Europene de Securitate și Apărare este preponderent de tip interguvernamental. Rolul cheie revine statelor membre ale Uniunii, ai căror reprezentanți se reunesc în formatul Consiliului European (șefii de stat și de guvern), în format ministerial (Consiliul Afaceri Generale și Relații Externe), ambadorial (Comitetul Reprezentațiilor Permanenți, sau Consiliul Politic și de Securitate), șefi de stat major sau adjuncți ai acestora (Comitetul Militar), precum și în grupuri de lucru formate din experți naționali din partea reprezentanțelor permanente ale statelor membre pe lângă UE. Pe lângă aceste structuri, la procesul decizional participă, de la caz la caz, și Comisia Europeană, iar Parlamentul European are doar un rol consultativ.

Conform Tratatului UE, Consiliul European definește principiile și direcțiile generale de acțiune în domeniul politicii externe și de securitate, incluzând aspectele referitoare la dimensiunea de apărare, iar Consiliul UE adoptă deciziile necesare implementării acestora. Instrumentele juridice de care dispune Consiliul sunt: strategiile comune, acțiunile comune și pozițiile comune. Consiliul UE recomandă șefilor de stat și de guvern strategiile comune, pe care le implementează ulterior, în special, prin adoptarea de acțiuni și poziții comune.

Consiliul Uniunii Europene, deși este o singură instituție, se întrunește în 9 formate la nivel ministerial (externe, economic și financiar, agricultură, interne etc.) Problematica securității și apărării este gestionată la nivelul Consiliului Afaceri Generale și Relații Externe (CAGRE), care are reuniuni lunare la nivel de miniștri de externe sau de câte ori este necesar. CAGRE se întrunește în formate separate pentru a trata afacerile generale (se discută aspecte instituționale, politici generale) și relațiile externe. De două ori pe semestru (informal la jumătatea președinției și formal la sfârșitul său) CAGRE se întrunește în format miniștri apărării, unde sunt abordate aspectele cu implicații militare ale PESA. La reuniunile CAGRE participă și Secretarul General / Înalt Reprezentant al Consiliului, precum și reprezentanți ai Comisiei Europene. Reuniunile sunt prezidate de ministrul de externe al statului care deține Președinția Consiliului UE. Comitetul Reprezentanților Permanenți (COREPER) este structura care pregătește întâlnirea miniștrilor de externe, și este format din reprezentanții permanenți ai statelor membre la Bruxelles. COREPER se întrunește în două formate: COREPER 1, cu atribuții în domeniul politicilor comunitare (din cadrul pilonului I) și COREPER II (gestionează, în special, problematica relațiilor externe și politici de securitate și apărare – pilonul II).

Procesul decizional de rutină pornește de la orientările politice majore rezultate în urma reuniunilor Consiliului European. Transformarea acestora în politici ale Uniunii și implementarea acestora se face de către Consiliul UE, prin intermediul Secretariatului General și al structurilor responsabile și, de la caz la caz, al Comisiei Europene (aspectele comunitare din cadrul politici externe și de securitate a UE). La nivelul Consiliului, rolul major revine Comitetului Politic și de Securitate (PSC), al cărui profil instituțional este prezentat mai jos.

În elaborarea documentelor privind problematica securității și apărării, PSC primește recomandări și opinii din partea Comitetului Militar (care beneficiază de expertiză din partea Statului Major Militar), a Comitetului privind Aspectele Civile în Managementul Crizelor, a Comisiei (dacă este cazul), a serviciului juridic și a celorlalte structuri cu atribuții din cadrul Secretariatului General al Consiliului. Pe această bază, ambasadorii reuniți la nivelul Comitetului Politic și de Securitate, avizează documentul care va fi înaintat Comitetului Reprezentanților Permanenți pentru discutarea eventualelor probleme asupra cărora nu s-a întrunit consensul. Miniștrii de externe reuniți în cadrul Consiliului UE decid cu privire la document, pe care îl promovează, în final, pe agenda Consiliului European.

Structura instituțională în domeniul PESA

Secretarul General / Înalt Reprezentant pentru PESC

Tratatul de la Amsterdam (adoptat în anul 1997, intrat în vigoare în anul 1999) îi atribuie Secretarului General al Consiliului UE (TEU, Art. 26) și rolul de Înalt Reprezentant pentru PESC (SG/ÎR pentru PESC). În condițiile încorporării Politicii Europene de Securitate și Apărare, în cadrul pilonului II al Politicii Externe și de Securitate Comună, după Summit-ul franco-britanic

de la St. Malo (decembrie 1998), SG/ÎR pentru PESC a obținut responsabilități și în domeniul securității și apărării. În prezent, acest post este ocupat de Javier Solana, fost ministru de externe al Spaniei și secretar general al NATO.

În exercitarea atribuțiilor sale a fost înființată o Unitate Politică de Planificare și Avertizare Timpurie. (Unitatea Politică). Atribuțiile acestei structuri, conform Declarației nr. 6, anexate Tratatului de la Amsterdam, includ: monitorizarea și analizarea evoluțiilor în planul PESC; evaluarea intereselor externe și de securitate ale Uniunii și identificarea domeniilor prioritare de acțiune; avertizarea timpurie privind situațiile care pot conduce la crize politice cu impact asupra PESC; redactarea, la solicitarea Consiliului, Președinției sau din proprie inițiativă, de recomandări, analize și strategii.

În urma Consiliilor Europene de la Cologne (iunie 1999), Helsinki (decembrie 1999) și Nisa (decembrie 2000), liderii UE au decis constituirea unor noi structuri politice și militare permanente, cu scopul de a oferi Consiliului UE orientarea politică și direcționarea strategică necesare. Comitetul Politic și de Securitate (Political and Security Committee – PSC sau, după denumirea larg utilizată în limba franceză, Comité Politique et de Sécurité – COPS), potențialelor crize, precum și elaborarea, evaluarea și revizuirea obiectivelor în domeniul dezvoltării capabilităților militare. Totodată, oferă orientări militare generale pentru Statul Major al UE. Relațiile dintre EUMC și structurile relevante ale NATO sunt definite în cadrul documentelor privind aranjamentele de cooperare permanentă între cele două organizații. Lucrările EUMC sunt pregătire de un grup de lucru (EUMC Working Group), de EUMS sau de alte structuri cu responsabilități în domeniu. În vederea gestionării problematicei dezvoltării capabilităților militare de apărare, conform Obiectivului Global 2010 (Headline Goal 2010), a fost creată o structură specială în coordonarea EUMC, grupul de lucru privind Obiectivul Global (HTF), constituit din experți militari din partea statelor membre și EUMS.

Consiliul Uniunii Europene, deși este o singură instituție, se întrunește în 9 formate la nivel ministerial (externe, economic și financiar, agricultură, interne etc.). Problematika securității și apărării este gestionată la nivelul Consiliului Afaceri Generale și Relații Externe (CAGRE), care are reuniuni lunare la nivel de miniștrii de externe sau de câte ori este necesar. CAGRE se întrunește în formate separate pentru a trata afacerile generale (se discută aspecte instituționale, politici generale) și relațiile externe. De două ori pe semestru (informal, la jumătatea președinției și formal, la sfârșitul său) CAGRE se întrunește în format miniștrii apărării, unde sunt abordate aspectele cu implicații militare ale PESA. La reuniunile CAGRE participă și Secretarul General / Înalt Reprezentant al Consiliului, precum și reprezentanți ai Comisiei Europene. Reuniunile sunt prezidate de către ministrul de externe al statului care deține Președinția Consiliului UE. Comitetul Reprezentanților

Permanenți (COREPER) este structura care pregătește întâlnirea miniștrilor de externe, și este format din reprezentanții permanenți ai statelor membre la Bruxelles.

Procesul decizional de rutină pornește de la orientările politice majore rezultate în urma reuniunilor Consiliului European. Transformarea acestora în politici ale Uniunii și implementarea acestora se face de către Consiliul UE, prin intermediul Secretariatului General și al structurilor responsabile și, de la caz la caz, al Comisiei Europene (aspectele comunitare din cadrul politici externe și de securitate a UE). La nivelul Consiliului, rolul major revine Comitetului Politic și de Securitate (PSC), al cărui profil instituțional este prezentat mai jos.

În elaborarea documentelor privind problematica securității și apărării, PSC primește recomandări și opinii din partea Comitetului Militar (care beneficiază de expertiză din partea Statului Major Militar), a Comitetului privind Aspectele Civile în Managementul Crizelor, a Comisiei (dacă este cazul), a serviciului juridic și a celorlalte structuri cu atribuții din cadrul Secretariatului General al Consiliului. Pe această bază, ambasadorii reuniți la nivelul Comitetului Politic și de Securitate, avizează documentul care va fi înaintat Comitetului Reprezentanților Permanenți pentru discutarea eventualelor probleme asupra cărora nu s-a întrunit consensul. Miniștrii de externe reuniți în cadrul Consiliului UE decid cu privire la document, pe care îl promovează, în final, pe agenda Consiliului European.

Statul Major Militar al UE (EUMS)

Statul Major Militar al UE este parte a Secretariatului General al Consiliului UE și este compus din experți militari secondanți din statele membre. EUMS are ca obiective: avertizarea timpurie, evaluare situațională și planificarea strategică pentru întreaga gamă de misiuni militare ale UE, cu sau fără recurs la resursele și capacitățile NATO, respectiv misiuni de menținere a păcii, misiuni cu forțe combatante în managementul crizelor (incluzând misiuni de impunere a păcii), precum și misiunile definite de Strategia Europeană de Securitate (operațiuni de dezarmare, sprijinul statelor terțe în combaterea terorismului și reforma sectorului de securitate). EUMS lucrează sub orientarea Comitetului Militar și oferă expertiză militară pentru structurile UE, în special SG/ÎR pentru PESC. În același timp reprezintă legătura critică dintre forțele armate ale statelor membre și Consiliul UE.

Directorul general al EUMS are un mandat de 3 ani, în prezent, această funcție fiind ocupată de generalul-locotenent Jean-Paul Perruche. În condițiile extinderii misiunilor conduse de UE, numărul experților EUMS este de aproximativ 200 de experți. Din punctul de vedere al structurii organizatorice, EUMS cuprinde 6 componente: Politici și Planificare, Informații, Operații și Exerciții, Logistică și Resurse, Comunicații și Sisteme de Informații, Celula de Planificare Civil-militară.

Celula de Planificare Civil-militară a fost constituită în cursul anului 2005, ca urmare a orientărilor șefilor de stat și de guvern adoptate cu ocazia Consiliului European din decembrie 2003. Responsabilitățile Celulei de Planificare vizează consolidarea capacității Uniunii de a planifica o operațiune de managementul crizelor, susținerea comandamentului național desemnat pentru gestionarea unei operațiuni autonome, asistarea în coordonarea operațiunilor civile și generarea capacității de a genera o operațiune autonomă a UE. De îndeplinirea acestor responsabilități răspunde o echipă permanentă de 30 de experți militari și civili.

Până în prezent, Celula de Planificare a contribuit la planificarea misiunilor UE din ACEH/Indonezia și Rafah / Gaza. În cursul anului 2006, Celula de Planificare trebuie să aibă capacitatea operațională finală de a genera un *Centru Operațional*, în vederea planificării și derulării unei operațiuni autonome a Uniunii, în situația în care este necesar un răspuns de tip civil-militar comun și nu poate fi identificat nici un comandament național disponibil. În contextul activării centrului, acesta trebuie dimensionat corespunzător, în timp util, prin detașarea de experți din cadrul EUMS și din partea statelor membre.

În baza aranjamentelor de consultare, planificare și cooperare dintre UE și NATO, decise de liderii europeni cu ocazia Consiliului European din decembrie 2003, au fost înființate structurile permanente de legătură ale UE la SHAPE și ale NATO pe lângă EUMS. *Celula UE la SHAPE* are rolul de a facilita pregătirea unei operațiuni UE, cu recurs la resurse și capacități NATO, în baza acordurilor Berlin Plus, și de a sprijini rolul DSACEUR (adjunctul Comandantului Suprem al forțelor aliate în Europa) în rolul său de potențial comandant operațional pentru o operațiune condusă de UE. De asemenea, *Echipa de legătură a NATO la UE* a fost constituită și funcționează în cadrul EUMS.

Pe lângă cele trei structuri descrise mai sus, problematica PESA este gestionată în cadrul Secretariatului General al Consiliului la nivelul *Direcției Generale pentru Relații Externe (DGE)*. În cadrul acesteia se află Direcția Apărare (DGE VIII, responsabilă, în special, de operațiunile de managementul crizelor militare) și Direcția pentru managementul crizelor civile (DG E IX).

Centrul de Situații este structura subordonată direct SG/ÎR pentru PESC, responsabilă de asigurarea operativă de informații, analize și avertizare timpurie, pe bază de surse deschise sau clasificate, provenite din partea statelor membre sau a instituțiilor europene. Centrul monitorizează evoluțiile curente în planul securității internaționale și elaborează analize pe termen mediu pe teme de interes pentru SG/ÎR pentru PESC și diferitele structuri ale Consiliului, în special PSC. Elaborează totodată și analize în vederea sprijinirii pregătirii, lansării și derulării operațiunilor de managementul crizelor. În prezent, Centrul dispune de un personal de aproximativ 30 de experți din cadrul Secretariatului General sau secundați de state membre UE și este condus de William Shapcott.

Agențiile PESA

Centrul Satelitar (SATCEN)

A fost creat de Uniunea Europei Occidentale (UEO) în anul 1993. Prin acțiunea comună adoptată de Consiliul UE, în anul 2001, a fost preluat de către Uniunea Europeană, devenind Centrul Satelitar al Uniunii Europene, cu sediul la Torrejon de Ardoz, în Spania. Funcțiile SATCEN vizează acoperirea nevoilor UE și statelor membre de imagini și analize bazate pe fotografii din satelit. Conducerea politică a SATCEN este asigurată la nivelul PSC, care transmite SG/ÎR pentru PESC liniile directoare privind activitățile prioritare ale centrului. De produsele SATCEN pot beneficia state membre, Comisia Europeană, organizații internaționale sau state terțe, cu condiția respectării criteriilor de securitate și a avizului favorabil al SG/ÎR pentru PESC.

Institutul pentru Studii de Securitate (ISS)

Înființarea Institutului pentru Studii de Securitate ca agenție a Uniunii Europene, prin preluarea funcțiilor existente în cadrul UEO, s-a realizat în anul 2001, prin adoptarea unei Acțiuni Comune a Consiliului UE. Misiunea Institutului este de a contribui la dezvoltarea PESC/PESA prin cercetarea academică și elaborarea de analize în domeniile relevante. Scopul ISS este crearea unei culturi de securitate comune la nivel european și de promovare sistematică a intereselor Uniunii.

Colegiul European de Securitate și Apărare

Colegiul European de Securitate și Apărare (European Security and Defence College – ESDC) a fost creat în iulie 2005, în baza deciziei Consiliului European de la Thessaloniki, din iunie 2003. Colegiul vizează dezvoltarea unei culturi de securitate și apărare comune între statele membre prin punerea în comun a resurselor pe care acestea le au deja în domeniu (expertiză academică, învățământul de specialitate, institutele de cercetare).

Activitatea Colegiului este susținută de o rețea de institute de pregătire în domeniul securității și apărării europene. Un rol cheie, în acest sens, îl are Institutul pentru Studii de Securitate de la Paris. Coordonarea este asigurată de un secretariat permanent în Bruxelles, localizat la nivelul SG al Consiliului UE. Liniile directoare ale activității Colegiului sunt decise la nivelul Comitetului Permanent, compus din state membre, SG al Consiliului și Comisia Europeană, și la nivelul Comitetului Academic Executiv.

Agenția Europeană de Apărare

Agenția Europeană de Apărare (European Defence Agency – EDA) a fost creată prin acțiunea comună a Consiliului UE din 12 iulie 2004.

SG/ÎR pentru PESC este șeful EDA și președintele Comitetului Director (CD), structura decizională a Agenției, în cadrul căreia statele membre sunt reprezentate la nivel de miniștrii ai apărării (cu excepția

Danemarcei) și Comisiei Europene. Comitetul Director acționează sub autoritatea Consiliului UE și cu respectarea liniilor directoare trasate de acesta. La nivelul EDA funcționează 4 direcții: Capabilități, Cercetare și Tehnologii, Armamente, Industrie și Piețe, precum și o direcție de servicii.

Mecanismul de conducere/control al activității EDA este reprezentat de reuniunile EDA CD (cu frecvență, de regulă, lunară) în format ministerial (apărare) și la nivelul directorilor naționali pentru Armamente, directorii pentru Capacități, directorii pentru Cercetare/Tehnologii). La fiecare reuniune participă un reprezentant al Comisiei Europene și, după caz, al EUMC/EUMS.

Toate aceste evoluții reprezintă etape majore ale unui amplu proces de reconfigurare a rolului pe care Uniunea Europeană îl are în gestionarea securității globale. În acest cadru, dezvoltarea dimensiunii de securitate și apărare, susținută de operaționalizarea capacităților relevante pe această dimensiune, reprezintă segmentul esențial al acestui proces.

România a participat la dezvoltarea acestui proces, încă din momentul lansării sale atât prin contribuții cu forțe și capacități, cât și prin angajamente efective în cadrul operațiilor conduse de UE.

Semnarea Tratatului de Aderare la Uniunea Europeană, în aprilie 2005, a marcat o nouă etapă în cadrul procesului de conectare la aceste evoluții, orientat spre conturarea profilului strategic al României, ca membru al Uniunii Europene.

Bibliografie

Dr. Bădălan Eugen , *Repere ale construcției arhitecturii de securitate în arealul Mării Negre*, Revista Impact strategic nr. 1, 2006;

Dr. Mureșan Mircea, Maleșcu Simona, *Amenințări și conflicte în spațiul OSCE*, Revista Impact strategic nr. 1, 2006;

Strategia de securitate națională a României, București, 2006
http://www.mapn.ro/documente_cheie/SSNR.pdf

Strategia de transformare a armatei României, București, 2007
http://www.mapn.ro/documente_cheie/strategie_transformare_2007.doc

Carta Albă a securității și apărării naționale, București, 2004, Cap. 3 - Componenta apărării a sistemului securității naționale
<http://www.mapn.ro/diepa/text/cartaalba/capitolul3.pdf>